

1 Cad é RCT?

Córas Iarchoimeáda Cánach é Cáin Chonarthaí Iomchuí (RCT) a bhaineann le híocaíochtaí a dhéanann príomhchonraitheoir le fochonraitheoir faoi chonradh iomchuí i.e. conradh chun tabhairt faoi obair nó obair a sholáthar nó chun oibríochtaí iomchuí a dhéanamh i.e. **oibríochtaí foirgníochta**, oibríochtaí foraoiseachta, oibríochtaí próiseála feola, laistigh den Stát.

Féach Aguisín 1(A) le do thoil mar a bhfuil liosta cuimsitheach d'Oibríochtaí Foirgníochta.

2 Cúlra

Go dtí seo: Go dtí 1ú Eanáir 2014, chun cuidiú leis an bpríomhchonraitheoir níor éiligh na Coimisinéirí Ioncaim ach fógra conartha amháin i ndáil le gach fochonraitheoir a bhí fostaithe ag an bpríomhchonraitheoir.

Amach anseo: Ón 1ú Eanáir 2014, nuair a fhostóidh príomhchonraitheoir fochonraitheoir ar chonarthaí éagsúla ní mór don phríomhchonraitheoir fógra ar leithligh a thabhairt maidir le gach conradh seachas sa chás go mbreithnítear an conradh a bheith ina **chonradh leanúnach**.

➤ Nósanna Imeachta RCT d'Aonaid ón 1ú Eanáir 2014

Ní mór aghaidh a thabhairt ar na ceistanna seo a leanas is fochonraitheoir á fhostú:

- 1 An **gaol leanúnach conartha** atá i gceist **agus an bhfuil Conradh bailí RCT i bhfeidhm leis na Coimisinéirí Ioncaim faoi láthair?**

NÓ

- 2 An gcaithfear **Conradh nua RCT a bhunú?**

1 Cad is conradh leanúnach ann?

Seo a leanas sainmhíniú na gCoimisinéirí Ioncaim ar Chonradh leanúnach:

“Má fhostaíonn príomhchonraitheoir fochonraitheoir **chun tabhairt faoin gcineál céanna oibre ag roinnt láithreán**, d’fhéadfaí a mheas go bhfuil gaol **leanúnach** conartha eatarthu fad is:

- Nach n-athraíonn téarmaí an chonartha;
- Nach n-athraíonn páirtithe an chonartha; agus
- Nach gcaithfidh an fochonraitheoir dul in iomaíocht don obair ar láithreáin eile (i.e. tairiscint a chur isteach).
- Go ndearnadh íocaíochtaí an bhliain roimhe sin leis an bhfochonraitheoir

2 Cén uair a chaitear Fógra Conartha nua a bhunú?

- Nuair nach raibh an fochonraitheoir fostaithe ag Comhairle Chontae na Gaillimhe riamh roimhe seo agus nuair a bhíonn RCT infheidhme.
- Nuair a chaithfidh an fochonraitheoir dul san iomaíocht (m.sh. tairiscint) d'obair nua
- Nuair a thagann athrú ar an ngaol conartha idir na páirtithe m.sh. bunaíonn an príomhchonraitheoir eintiteas nua (m.sh. cuideachta teoranta) i ndáil le gach láithreán; nuair a bhíonn athrú ar an sainchuntas oibre seachas an ceann atá ann faoi chonradh iomchuí atá i bhfeidhm.
- Nuair a thagann athrú suntasach ar théarmaí conartha m.sh. athrú a bheith ar shocruithe íocaíochta ó phraghas seasta go dtí tascobair;
- Nuair nach ndearnadh aon íocaíochtaí an bhliain roimhe sin leis an bhfochonraitheoir.

Ní mór don Innealtóir cuí agus don Soláthraí [Foirm Bunaithe RCT](#) a chomhlánú agus é a sheoladh chuig Aonad na gCuntas Iníochta lena próiseáil.

3 CBL – Aistriú Táille ar Sheirbhísí Foirgníochta

Tá an bunús cuntasáochta Aistriú Táille i ndáil le CBL i bhfeidhm ón 1ú Meán Fómhair 2008 maidir le príomhchonraitheoirí agus le fochonraitheoirí atá bainteach le hoibríochtaí foirgníochta atá faoi réir RCT.

Seo a leanas achoimre ar an mbunús cuntasáochta Aistriú Táille i ndáil le CBL ar **sheirbhísí foirgníochta** atá laistigh de scóip **an chórais RCT**:

- 1 Sa chás is go n-eisíonn fochonraitheoir sonrasc ar phríomhchonraitheoir i.e. Comhairle Chontae na Gaillimhe atá faoi réir rialacha RCT, níor chóir don fochonraitheoir CBL a ghearradh ar an sonrasc.
- 2 Ba chóir don fochonraitheoir atá cláraithe do CBL sonrasc a eisiúint ar an bpríomhchonraitheoir ar a mbeadh an gnátheolas a bheadh de dhíth ar ghnáthshonrasc CBL seachas an ráta CBL agus

méid an CBL. Ba chóir uimhir chláráithe CBL an fhoichonraitheora, má tá an té sin cláráithe do CBL, a bheith ar an sonrasc.

- 3 Ba chóir an ráiteas seo a leanas a bheith ar an sonrasc “An CBL ar an soláthar seo le cuntas ag an bPríomhchonraitheoir”. Eisióinn an foichonraitheoir sonrasc de ghnáth; má aontaíonn an príomhchonraitheoir agus an foichonraitheoir, áfach, féadfaidh an príomhchonraitheoir an sonrasc a ullmhú agus a eisiúint.
- 4 Íocfaidh an príomhchonraitheoir an foichonraitheoir ar an obair a rinneadh. Níor cheart CBL a bheith san áireamh san íocaíocht seo.
- 5 Má asbhaintear RCT ag 20% nó 35%, ba chóir é a ríomh ar an méid a caitheadh (i.e. an méid iomlán gan CBL a bhain le seirbhísí foirgníochta seachas tarlú ar fruiliú).
- 6 Ní mór don phríomhchonraitheoir cuntas a thabhairt ar an CBL ar an gconradh cuí ina thuairisceán CBL don tréimhse inar eisíodh an sonrasc (nó ar cheart é a eisiúint i.e. laistigh de 15 lá ó dheireadh na míosa ar soláthraíodh an tseirbhís).
- 7 Nuair a bheidh sé i dteideal sin a dhéanamh, (i.e. áit gur iompar ar ghníomhaíochtaí Cáin Bhreisluacha é an Príomhshuim) féadfaidh an príomhchonraitheoir creidiúint ionchuir a éileamh ag an am céanna ina thuairisceán CBL don tréimhse sin.

(An sliocht thuas tógtha as Cáin Chonarthaí Iomchuí arna chur i láthair ag IPASS – Oilíúint Ghairmiúil Cánach, Samhain 2013).

➤ **Nósanna Imeachta Aistriú CBL d’Aonaid ón 1ú Eanáir 2014**

Ní mór do **Chomhairle Chontae na Gaillimhe mar an príomhchonraitheoir** cloí leis na rialacha thuas i dtaobh CBL agus féinchuntas a thabhairt ar CBL ar **sheirbhísí foirgníochta** atá laistigh de scóip an **chórais RCT**.

Sa chás is go bhfostaítear foichonraitheoir d’obair mar Deisiú & Cothabháil tabhair an méid seo a leanas ar aird le do thoil:

- Tá RCT dlite ar obair dheisiúcháin agus dá bhrí sin bheadh Aistriú CBL i gceist leis
- Níl RCT dlite ar obair chothabhála agus d’íocfaí an CBL díreach leis an soláthróir
- Má áirítear Deisiú & Cothabháil ar aon sonrasc amháin caithfear le gach aon cheann acu amháin is go bhfuil RCT dlite orthu agus beidh Aistriú CBL ag baint leis an bpéire, **rud nach bhfuil ceart**.

An **cur chuige ceart** ná go seolfá 2 shonrasc; ceann ar Dheisiú agus ceann ar Chothabháil. Chinnteodh sin go bpléifí leis na sonrais ar an tslí cheart maidir le RCT agus Aistriú CBL.

Ón 1ú Eanáir 2014 beidh gá oibreacha dá leithéid, mar a bhfuil cur síos thuas orthu a chur **ar shonrais ar leithligh** agus nuair is cuí de réir Aguisín 1(A) & (B).

Aguisín 1 (A) – Oibríochtaí Foirgníochta mar a shainmhínítear in Alt 530 TCA 1997 arna leasú leis an Acht Airgeadais 2012.

Ciallaíonn “Oibríochtaí Foirgníochta” —

- a foirgnimh nó déanmhais a fhoirgniú, a athrú, a dheisiú, a mhéadú, a scartáil nó a dhíchóimeáil;
- b aon oibreacha a fhoirgniú, a athrú, a dheisiú, a mhéadú nó a scartáil ar oibreacha iad is cuid, nó a bheidh ina gcuid, den talamh, lena n-áirítear ballaí, oibreacha bóthair, cumhacht-línte, fearas teileachumarsáide, rúidbhealaí aerárthaí, dugáí agus cuanta, iarnróid, uisce-bhealaí intíre, píblínte, taiscumair, príomh-phíopaí uisce, toibreacha, séaraigh, gléasra tionscail agus feistis chun talamh a shilt.
- c córais téacháin, soilsíúcháin, aerchóiriúcháin, fuaimdhíonaithe, aeraithe, cumhacht-sholáthair, siltin, sláintíochta, soláthair uisce, cosaint in aghaidh buirgléireachta nó dóiteáin a fheistiú, a athrú nó a dheisiú in aon fhoirgneamh nó déanmhas;
- ca. córas teileachumarsáide a fheistiú, a athrú nó a dheisiú in aon fhoirgneamh nó déanmhas nó ar aon fhoirgneamh nó déanmhas;
- d an taobh amuigh d'fhoirgnimh a ghlanadh (seachas aon chuid d'fhoirgneamh a ghlanadh i gcúrsa gnáthchothabhála); an taobh istigh d'fhoirgnimh agus de dhéanmhais a ghlanadh, a mhéid a dhéantar sin le linn iad a fhoirgniú, a athrú, a mhéadú, a dheisiú nó a aisiriú;
- e oibríochtaí is cuid dílis d'oibríochtaí den sórt a thuairiscítear thuas nó is ullmhúchán chucu nó is oibríochtaí chun iad a chríochnú, lena n-áirítear glanadh láithreán, uachtar talún a aistriú, tochailt, tunaileoireacht agus tolladh, leagan bunsraitheanna, tógáil scafall, aisiriú láithreán, tírdhreachú agus bóithre agus oibreacha rochtana eile a sholáthar;
- f oibríochtaí is cuid dílis den druileáil ag lorg mianraí, ola nó gáis nádúrtha nó d'iad a theibeadh nó den taiscealaíocht nó den saothrú i ndáil le hacmhainní nádúrtha, nó oibríochtaí is ullmhúchán chucu sin nó oibríochtaí chun iad a chríochnú;
- g ábhair, innealra nó gléasra atá le húsáid in aon cheann de na hoibríochtaí foirgníochta thuasluaite a tharlú ar fruilíú, cibé acu a úsáidtear iad nó nach n-úsáidtear

Nóta: Faoi alt (g) níl Aistriú Táille CBL dlite ar tharlú ar fruilíú. Ba chóir do tharlóirí leanúint orthu CBL a ghearradh mar a rinneadh roimhe seo agus níor cheart don phríomhchonraitheoir féinchuntas a thabhairt ar an CBL seachas sa chás is go mbeadh tarlú In-AE (ó bhallstát amháin go ballstát eile) i gceist arna chur ar fáil ag tharlóirí eachtrach nach bhfuil cláraithe do CBL sa Stát agus sa chás sin ní mór don phríomhaí féinchuntas a thabhairt ar CBL. Tá CBL dlite ar tharlú ag an ngnáthráta ach ráta de neamhní an ráta a bhaineann le tarlú lasmuigh den AE.

Aguisín 1 (B) – Sliocht as Cáin Chonarthaí Iomchuí arna chur i láthair ag IPASS –Oiliúint Ghairmiúil Cánach, Samhain 2013).

Cé go bhfuil formhór na ngníomhaíochtaí a luaitear sa sainmhíniú thuas intuigthe tá roinnt nithe ann nach bhfuil chomh intuigthe sin mar iad seo a leanas:

- Tá RCT dlite ar obair dheisiúcháin ach níl RCT dlite ar obair chothabhála. Bíonn deacrachtaí ag baint go minic le hidirdhealú a dhéanamh idir gnáthchothabháil agus obair dheisiúcháin. Tá sé ráite ag na Coimisinéirí Ioncaim i gcáipéis a bhaineann le Ceisteanna a Chuirtear go Minic (FAQ) nuair a dhéantar péinteáil mar chuid den phróiseas chun foirgneamh nó déanmhas nua a thabhairt chun críche go mbaineann RCT ach seachas sin go meastar péinteáil a bheith ar obair chothabhála agus nach mbainfidh RCT.
- I dTreoirlínte Oibríochta atá le fáil ar láithreán gréasáin na gCoimisinéirí Ioncaim (Aguisín 2) meastar péinteáil mar athrú agus go bhfuil RCT dlite air ach sa chás is gur mionobair atá i gceist meastar nach leor é chun a bheith faoi réir RCT.
- Meastar an taobh amuigh agus an taobh istigh d'fhoirgnimh agus de dhéanmhais a ghlanadh a mhéid a dhéantar sin le linn iad a fhoirgníú, a athrú, a mhéadú, a dheisiú nó a scartáil mar oibríocht foirgníochta.
- Ní mheastar an taobh amuigh (m.sh fuinneoga a ghlanadh) nó an taobh istigh d'fhoirgnimh a ghlanadh i gcúrsa gnáthchothabhála mar oibríochtaí foirgníochta.
- Seirbhísí tírdhreachaithe nuair a dhéantar sin mar chuid d'oibríocht foirgníochta (m.sh. tírdhreachú ar ghairdín mar chuid den tseirbhís teach a thógáil).
- Ní mheastar seirbhísí tírdhreachaithe amháin mar oibríochtaí foirgníochta.
- Ábhair, innealra nó gléasra a úsáidtear i ngnáthoibríochtaí foirgníochta a tharlú ar fruiliú. Spéisiúil go leor, ní hionann gaineamh, gairbhéal, ná coincreít arna sheachadadh ag an soláthraí is oibríocht foirgníochta. Dá bhfostódh an soláthraí/an príomhchonraitheoir tarlóir neamhspleách, áfach, chun na hábhair sin a sheachadadh, b'ionann sin agus oibríocht foirgníochta.

Tá tuilleadh eolais le fáil ag www.revenue.ie